

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

LISTA PRZEDSIĘWZIĘĆ PRIORYTETOWYCH PLANOWANYCH DO DOFINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH NA 2011 ROK

Zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej nr 167/2010 z dnia 28 czerwca 2010 roku

Katowice, maj 2010 r.

I. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, działając na podstawie art. 400a ust. 1 pkt. 1-9 i 11-42 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity Dz. U. Nr 25, poz. 150 z dnia 15.02.2008 roku z późn. zm.) wspomaga osiągnięcie długoterminowych celów środowiskowych województwa śląskiego, przeznaczając środki finansowe na realizację następujących przedsięwzięć priorytetowych w roku 2011:

<u>PRIORYTET</u>		<u>PRZEDSIĘWZIĘCIA</u>	
1.	Ochrona zasobów wodnych:	Tabela nr 1	
1.1.	<i>Ochrona wód (OW),</i>		<i>Tabela nr 1.1</i>
1.2.	<i>Gospodarka wodna (GW).</i>		<i>Tabela nr 1.2</i>
2.	Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi:	Tabela nr 2	
2.1.	<i>Gospodarka odpadami (OZ),</i>		<i>Tabela nr 2.1</i>
2.2.	<i>Ochrona powierzchni ziemi (TP).</i>		<i>Tabela nr 2.2</i>
3.	Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem:	Tabela nr 3	
3.1.	<i>Polepszenie jakości powietrza i ochrona klimatu ziemi (OA),</i>		<i>Tabela nr 3.1</i>
3.2.	<i>Ochrona przed hałasem (OH).</i>		<i>Tabela nr 3.2</i>
4.	Ochrona przyrody i krajobrazu (OP).	Tabela nr 4	
5.	Edukacja ekologiczna (EE) – jako instrument wspierający realizację przedsięwzięć w ramach poszczególnych priorytetów.	Tabela nr 5	
6.	Zapobieganie poważnym awariom (NZ).	Tabela nr 6	
7.	Zarządzanie środowiskowe w regionie:	Tabela nr 7	
7.1.	<i>Badania, opracowania i ekspertyzy (ZS),</i>		<i>Tabela nr 7.1</i>
7.2.	<i>Monitoring środowiska (MO),</i>		<i>Tabela nr 7.2</i>
7.3.	<i>Wspomaganie systemu kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska (KO).</i>		<i>Tabela nr 7.3</i>
8.	Inne zadania:	Tabela nr 8	
8.1.	<i>Profilaktyka zdrowotna (MN).</i>		<i>Tabela nr 8.1</i>

II. DŁUGOTERMINOWE CELE ŚRODOWISKOWE (2001-2015) WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO*

1. Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania.
2. Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i bezpieczne składowanie pozostałych odpadów.
3. Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego.
4. Polepszenie jakości powietrza atmosferycznego.
5. Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów.
6. Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej (genetycznej, gatunkowej, siedliskowej i krajobrazowej) oraz wzrost lesistości województwa i ochrona lasów.
7. Eliminowanie i zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu awarii przemysłowych**.
8. Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.

* wg hierarchii i zapisów „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020” oraz w oparciu o „Program ochrony środowiska województwa śląskiego do 2004 roku oraz cele długoterminowe do roku 2015”

** zapobieganie poważnym awariom

III. Pierwszeństwo w dofinansowaniu mają zadania wspierane środkami Unii Europejskiej lub innymi środkami zagranicznymi oraz zadania zapisane odpowiednio w krajowych i wojewódzkich programach i planach, w szczególności z zakresu:

1. Gospodarki wodno-ściekowej:

- 1.1. Przedsięwzięcia ujęte w załączniku 1 Aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych 2009.
- 1.2. Sieci wodociągowe i/lub kanalizacje zbiorcze zapewniające odpowiedni poziom jakości wody i/lub oczyszczania ścieków w kolejności: dla aglomeracji powyżej 100 000 RLM, powyżej 15 000 RLM, powyżej 2 000 RLM;
- 1.3. Obiekty i urządzenia zwiększające bezpieczeństwo przeciwpowodziowe;
- 1.4. Zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wody pitnej.

2. Gospodarki odpadami:

- 2.1. Systemy gospodarki odpadami dla regionów, których projekty obsługują co najmniej 150 000 mieszkańców;
- 2.2. Inwestycje na terenach, gdzie istniejące składowiska odpadów stwarzają zagrożenia dla wód podziemnych;

3. Ochrony powietrza:

- 3.1. Inwestycje ochronne w strefach, dla których został określony program ochrony powietrza;
- 3.2. Inwestycje ochronne na terenach, na których występują okresowe przekroczenia stężenia zanieczyszczeń, ze szczególnym uwzględnieniem niskiej emisji;
- 3.3. Przedsięwzięcia ochronne o charakterze regionalnym;

4. Zapobiegania i likwidowania poważnych awarii, skutków zanieczyszczenia środowiska i klęsk żywiołowych.

IV. Wydatkowanie środków finansowych Funduszu następować będzie zgodnie z niżej przedstawioną hierarchią:

1. Finansowanie projektów wynikające z zawartych umów w latach ubiegłych z konsekwencjami wypłat w latach 2011-2012, w tym zobowiązań z umów zawartych na dofinansowania projektów zatwierdzonych przez Fundusz Spójności,
2. Wspomaganie projektów korzystających ze środków europejskich.
3. Wspieranie inwestycji pozwalających na osiągnięcie standardów ochrony środowiska oraz wypełnienie zobowiązań akcesyjnych, a wynikających z przyjętych programów i planów na szczeblu krajowym i wojewódzkim oraz gminnych,
4. Dofinansowanie pozostałych zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z krajową i regionalną polityką ekologiczną.

Tabela nr 1. Ochrona Zasobów Wodnych (GW i OW)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania		

Tabela nr 1.1. OCHRONA WÓD (OW)

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	OW 1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym ochrona wód ujmowanych do celów pitnych i realizacja zadań "Programu Odra 2006" oraz krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	OW 1.1. Realizacja inwestycji zgodnych z krajowym programem oczyszczania ścieków komunalnych.
		OW 1.2. Realizacja zadań z zakresu gospodarki ściekowej uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych.
		OW 1.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych na terenie aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000.
		OW 1.4. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji w aglomeracjach o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) powyżej 2000.
		OW 1.5. Budowa oczyszczalni przydomowych i systemów odprowadzania ścieków.
		OW 1.6. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków przemysłowych lub bytowych, lub systemów odprowadzania ścieków.

Tabela nr 1.2. GOSPODARKA WODNA (GW)

Ochrona przed powodzią i suszą	GW 1. Wdrażanie kompleksowego programu ochrony przeciwpowodziowej i rozwoju systemów małej retencji, w tym realizacja zadań programu "Odra 2006"	GW 1.1. Budowa i modernizacja urządzeń wodnych zwiększających bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.
		GW 1.2. Budowa i modernizacja zbiorników małej retencji w szczególności ujętych w „Programie małej retencji dla województwa śląskiego”.
		GW 1.3. Uzupelnienie w sprzęt przeciwpowodziowy Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej i wojewódzkich magazynów przeciwpowodziowych.
	GW 2. Likwidacja skutków powodzi	GW 2.1. Udział w usuwaniu skutków powodzi w urządzeniach wodnych, brzegach rzek i potoków oraz urządzeniach ochrony środowiska.

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania		
Zaopatrzenie w wodę	GW 3. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody o jakości odpowiadającej normom wody do picia	GW 3.1. Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodnej, uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych.
		GW 3.2. Wymiana odcinków sieci wodociągowych azbestowo – cementowych.
		GW 3.3. Wymiana zdegradowanych sieci wodociągowych, w których występują znaczne straty wody.
		GW 3.4 Zaopatrzenie w wodę do celów pitnych na obszarach wiejskich: - budowa urządzeń wodociągowych na terenach, na których działają bądź są budowane sieci kanalizacji sanitarnej, - budowa i modernizacja urządzeń wodociągowych w przypadku niewłaściwej jakości wody do picia.
		GW 3.5. Modernizacja stacji uzdatniania wody w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw wody pitnej w przypadku niewłaściwej jakości wody.

Tabela nr 2. Gospodarka odpadami, ochrona powierzchni ziemi (OZ, TP)

Tabela nr 2.1. GOSPODARKA ODPADAMI (OZ)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wykorzystania i bezpieczne składowanie pozostałych odpadów		
Odpady komunalne, przemysłowe, w tym niebezpieczne	OZ 1. Ograniczanie obciążenia środowiska odpadami	OZ 1.1. Realizacja inwestycji zgodnych z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami.
		OZ 1.2. Realizacja zadań ograniczających i zapobiegających powstawaniu odpadów.
		OZ 1.3. Realizacja zadań służących odzyskowi odpadów.
		OZ 1.4. Realizacja zadań służących unieszkodliwianiu odpadów (z wyłączeniem budowy, rozbudowy i modernizacji składowisk odpadów).
		OZ 1.5. Pokrywanie kosztów zagospodarowania odpadów z wypadków, zgodnie z obowiązkiem ustawowym.
		OZ 1.6. Współfinansowanie zadań z zakresu gospodarki odpadami uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych.
	OZ 2. Zapewnienie bezpiecznego dla środowiska składowania odpadów	OZ 2.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja składowisk odpadów w ramach Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.
		OZ 2.2. Usuwanie i unieszkodliwianie azbestu.
		OZ 2.3. Likwidacja zagrożeń środowiskowych powodowanych zdeponowaniem niebezpiecznych odpadów.
		OZ 2.4. Zamykanie składowisk odpadów.
OZ 2.5. Likwidacja mogiłników i magazynów przeterminowanych środków ochrony roślin oraz „dzikich wysypisk”.		

Tabela 2.2. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI (TP)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego		
	TP 1. Rewitalizacja terenów przemysłowych i zdegradowanych	TP 1.1. Zagospodarowanie krajobrazowo - przyrodnicze zniszczonych terenów przemysłowych i zdegradowanych.
		TP 1.2. Usuwanie skutków zanieczyszczenia powierzchni ziemi, w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego.
		TP 1.3. Współfinansowanie zadań z zakresu ochrony powierzchni ziemi uzyskujących dofinansowanie ze środków zagranicznych.
Cel długoterminowy do 2015 r.: Wspieranie działań w zakresie rolnictwa ekologicznego		
	TP 2. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo	TP 2.1. Wapnowanie gleb kwaśnych i zanieczyszczonych metalami ciężkimi.
	TP 3. Działania w zakresie rolnictwa ekologicznego	TP 3.1. Wspieranie przedsięwzięć wynikających z programów rolnictwa ekologicznego.

Tabela nr 3. Ochrona powietrza i ochrona przed hałasem

Tabela nr 3.1. POLEPSZENIE JAKOŚCI POWIETRZA I OCHRONA KLIMATU ZIEMI (OA)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Polepszenie jakości powietrza		
Ograniczenie emisji pyłowo – gazowej, zwiększenie efektywności energetycznej	OA 1. Zmniejszanie emisji pyłowo-gazowej, w tym tzw. „niskiej emisji”	OA 1.1. Wdrażanie projektów nowoczesnych, efektywnych i przyjaznych środowisku układów technologicznych oraz systemów wytwarzania, przesyłu i użytkowania energii.
		OA 1.2. Budowa lub zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie.
		OA 1.3. Budowa i modernizacja systemów redukcji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych.
		OA 1.4. Wdrażanie obszarowych programów ograniczenia emisji pyłowo-gazowej.
		OA1.5. Termoizolacja budynków w zakresie wynikającym z audytu energetycznego.
		OA1 6. Wykorzystanie metanu z kopalń węgla kamiennego.
		OA1.7. Instalacje do produkcji paliw niskoemisyjnych i biopaliw.
		OA 1.8. Wymiana autobusów komunikacji miejskiej z wprowadzeniem do eksploatacji pojazdów z napędem hybrydowym.
	OA 2. Zastosowanie odnawialnych i alternatywnych źródeł energii	OA 2.1. Wdrażanie programów i projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii.

Tabela nr 3.2. OCHRONA PRZED HAŁASEM

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców województwa śląskiego i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów</p>		
Ochrona przed hałasem	HA 1. Działania ograniczające negatywny wpływ hałasu na mieszkańców i środowisko	HA 1.1. Budowa ekranów akustycznych oraz innych zabezpieczeń wzdłuż istniejących tras komunikacyjnych dla ochrony mieszkańców.

Tabela nr 4. Ochrona przyrody i krajobrazu (OP)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: Ochrona i wzrost bioróżnorodności ochrona i wzrost różnorodności krajobrazowej oraz wzrost lesistości województwa i ochrona lasów</p>		
Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych	OP 1. Rozwój systemu obszarów chronionych w województwie śląskim	OP 1.1. Wdrażanie strategii i systemów funkcjonowania i rozwoju obszarów chronionych, w tym szczególnie NATURA 2000.
		OP 1.2. Działania związane z realizacją celów ochrony oraz zachowaniem przedmiotów ochrony obowiązujących w rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, użytkach ekologicznych, stanowiskach dokumentacyjnych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, w tym wdrażanie planów ochrony dla rezerwatów i parków krajobrazowych.
		OP 1.3. Działania związane z wdrożeniem strategii i planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów NATURA 2000.

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
<p>Cel długoterminowy do 2015 roku: Ochrona i wzrost bioróżnorodności ochrona i wzrost różnorodności krajobrazowej oraz wzrost lesistości województwa i ochrona lasów</p>		
<p>Ukształtowanie regionalnego systemu obszarów chronionych</p>	<p>OP 2. Ochrona obszarów i obiektów cennych przyrodniczo</p>	<p>OP 2.1. Zachowanie i wzbogacenie różnorodności biologicznej na obszarach chronionych na mocy ustawy o ochronie przyrody.</p>
		<p>OP 2.2. Ochrona parków wpisanych do rejestru zabytków i parków o charakterze regionalnym.</p>
		<p>OP 2.3. Ochrona pomników przyrody, ochrona obiektów przyrody nieożywionej.</p>
		<p>OP 2.4. Rozwój ogrodów botanicznych.</p>
		<p>OP 2.5. Działania na rzecz utrzymania i poprawy właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których zachowania zostały wyznaczone specjalne obszary ochrony siedlisk NATURA 2000.</p>
<p>Ochrona gatunkowa zwierząt i roślin</p>	<p>OP 3. Ochrona i działania na rzecz ochrony zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt wolnożyjących</p>	<p>OP 3.1. Ochrona zagrożonych wyginięciem zwierząt i roślin objętych ochroną gatunkową.</p>
		<p>OP 3.2. Ochrona zwierząt wolnożyjących.</p>
		<p>OP 3.3. Działania na rzecz utrzymania i poprawy właściwego stanu ochrony populacji gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk, dla których ochrony wyznaczono specjalne obszary ochrony ptaków NATURA 2000 oraz obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000.</p>
		<p>OP 3.4. Rozbudowa sieci ośrodków rehabilitacji zwierząt i poprawa warunków ich funkcjonowania.</p>
	<p>OP 4. Ochrona i działania na rzecz zachowania bioróżnorodności</p>	<p>OP 4.1. Ochrona cennych przyrodniczo biotopów o dużej bioróżnorodności, w szczególności torfowisk, muraw kserotermicznych i zarośli śródpolnych.</p>
		<p>OP 4.2. Działania na rzecz utrzymania drożności korytarzy ekologicznych w szczególności związanych z zapewnieniem spójności sieci NATURA 2000.</p>
		<p>OP 4.3. Renaturalizacja rzek i potoków z uwzględnieniem ich drożności dla organizmów żywych.</p>
		<p>OP 4.4. Budowa przejść dla zwierząt przez istniejące drogi, szczególnie na obszarach chronionych.</p>

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Ochrona i wzrost bioróżnorodności ochrona i wzrost różnorodności krajobrazowej oraz wzrost lesistości województwa i ochrona lasów		
Ochrona lasów	OP 5. Zapobieganie występowaniu i likwidacja zagrożeń w lasach	OP 5.1. Ochrona przeciwpożarowa w lasach.
		OP. 5.2. Zapobieganie i likwidacja skutków masowych zagrożeń zdrowotności drzewostanów.
Ochrona terenów cennych przyrodniczo	OP 6. Naprawianie szkód w środowisku przyrodniczym	OP 6.1. Naprawianie szkód na terenach cennych przyrodniczo spowodowanych od 2009 roku nadzwyczajnymi zagrożeniami: wichurami, pożarami i gradobiciem
	OP 7. Zadrzewianie i zakrzewianie	OP 7.1. Zadrzewianie i zakrzewianie nieużytków w gminie, przewidzianych w planie zagospodarowania przestrzennego na ten cel.
Promocja ochrony przyrody	OP 8. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony przyrody	OP 8.1. Akcja „Posadź swoje drzewko”.

Tabela nr 5. Edukacja ekologiczna (EE) – jako instrument wspierający realizację przedsięwzięć w ramach poszczególnych priorytetów

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.		
Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa śląskiego	EE 1. Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży	EE 1.1. Realizacja warsztatów, organizowanych na terenie województwa śląskiego, przez jednostki wyspecjalizowane w prowadzeniu edukacji ekologicznej.
		EE 1.2. Konkursy ekologiczne o zasięgu co najmniej wojewódzkim.
		EE 1.3. Dopuszczenie w drobny sprzęt przyszkolnych grup ekologicznych biorących udział w krajowych i międzynarodowych programach edukacji ekologicznej.
		EE 1.4. Dopuszczenie w pomoce dydaktyczne służące realizacji zadań edukacyjnych w istniejących ośrodkach edukacji ekologicznej i parkach krajobrazowych na terenie województwa śląskiego.
		EE 1.5. Wspieranie programów edukacji ekologicznej realizowanych przez organizacje ekologiczne, poprzez zakup niezbędnych pomocy dydaktycznych i sprzętu.
	EE 2. Wspomaganie edukacji ekologicznej prowadzonej w wyższych szkołach województwa śląskiego	EE 2.1. Dopuszczenie uczelnianych laboratoriów na kierunkach kształcenia i specjalizacjach związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, w tym zakup literatury fachowej, współfinansowanych z zagranicznych programów pomocowych.
	EE 3. Edukacja ludzi dorosłych	EE 3.1. Seminaria, sympozja i konferencje jako element programów edukacji ekologicznej.
		EE 3.2. Upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej i metod oraz celów produkcji rolniczej metodami ekologicznymi.

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju.		
Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa śląskiego	EE 4. Propagowanie działań proekologicznych	EE 4.1. Przedsięwzięcia związane z obchodami Dnia Ziemi, Międzynarodowym Dniem Ochrony Środowiska, krajowymi i międzynarodowymi akcjami ekologicznymi.
		EE 4.2. Programy edukacji ekologicznej, w szczególności realizowane przez ośrodki edukacji i informacji ekologicznej.
		EE 4.3. Organizowanie kampanii i akcji edukacyjno – informacyjnych.
	EE 5. Udostępnianie społeczeństwu informacji o ochronie środowiska	EE 5.1. Wybrane w drodze konkursu formy cyklicznego upowszechniania zasady zrównoważonego rozwoju poprzez media.
		EE 5.2. Jednorazowe publikacje propagujące ochronę środowiska i gospodarkę wodną.
		EE.5.3. Oznakowanie ścieżek dydaktycznych przyrodniczych i ekologicznych.

Tabela nr 6. Zapobieganie poważnym awariom (NZ)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Eliminowanie i zmniejszanie skutków dla środowiska z tytułu poważnych awarii		
Poważne awarie	NZ 1. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii	NZ 1.1. Tworzenie warunków do przeciwdziałania poważnym awariom.
	NZ 2. Likwidacja skutków poważnych awarii	NZ 2.1. Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku i doposażenie służb ratowniczych.
	NZ 3. Zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska	NZ 3.1. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego.

Tabela nr 7. Zarządzanie środowiskowe w regionie

Tabela nr 7. 1. BADANIA, OPRACOWANIA I EKSPERTYZY (ZS)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Stworzenie warunków najbardziej efektywnego uczestnictwa w realizacji polityki ekologicznej w regionie		
Zarządzanie środowiskowe	ZS 1. Stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego na obszarze województwa śląskiego	ZS 1.1. Opracowanie programów zarządzania środowiskowego w województwie.
		ZS 1.2. Wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania środowiskowego w województwie.
	ZS 2. Opracowanie strategii i programów wdrożeniowych w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej	ZS 2.1. Opracowanie programów, ochrony i kształtowania środowiska, zgodnie z zasadami ekorozwoju.
		ZS 2.2. Opracowanie programów efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.
ZS 3. Opracowanie strategii ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej	ZS 3.1. Opracowanie systemu rozwoju i funkcjonowania obszarów (przestrzeni) chronionych, w tym opracowanie waloryzacji i inwentaryzacji przyrodniczych, wykonywanych na potrzeby kształtowania wojewódzkiego systemu obszarów chronionych.	
	ZS 3.2. Opracowanie programu odtworzenia i utrzymania wartości przyrodniczych i kulturowych na obszarach chronionych, w tym opracowanie baz danych i dokumentacji do planów ochrony parków krajobrazowych, rezerwatów.	
	ZS 3.3. Opracowanie dokumentacji do planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów NATURA 2000.	
	ZS 3.4. Programy w zakresie ochrony zwierząt zagrożonych wyginięciem i roślin objętych ochroną gatunkową.	
	ZS 3.5. Opracowanie programów rolnictwa ekologicznego.	
	ZS 3.6. Opracowanie planów urządzania lasu lub uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych – na zlecenie starosty.	
Zarządzanie środowiskowe	ZS 4. Opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy	ZS 4.1. Opinie naukowe, opracowania i ekspertyzy w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej istotne z punktu widzenia poprawy stanu środowiska województwa śląskiego.

Tabela nr 7.2. MONITORING ŚRODOWISKA (MO)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Systemowe, stałe badania i oceny stanu środowiska		
System monitoringu	MO 1. Wspieranie regionalnej sieci Państwowego Monitoringu Środowiska	MO 1.1. Monitoring środowiska wynikający z Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na rok 2011.
System informacyjny	MO 2. Stworzenie systemu upowszechniania i udostępniania informacji o stanie środowiska	MO 2.1. Opracowanie informacji o stanie środowiska. Upowszechnianie informacji o stanie środowiska. Tworzenie baz danych o zanieczyszczeniach.

Tabela nr 7.3. WSPOMAGANIE SYSTEMU KONTROLI WNOSZENIA OPŁAT ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA (KO)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 r.: Wspomaganie systemu wnoszenia i kontroli opłat za korzystanie ze środowiska		
Kontrola wnoszenia opłat	KO 1. Wspomaganie systemu wnoszenia i kontroli opłat za korzystanie ze środowiska	KO 1.1. System kontroli wnoszenia przewidzianych ustawą opłat za korzystanie ze środowiska, w szczególności analiz, prognoz i tworzenia baz danych podmiotów korzystających ze środowiska obowiązanych do ponoszenia opłat.

Tabela nr 8. Inne zadania

Tabela nr 8.1. PROFILAKTYKA ZDROWOTNA (MN)

Zagadnienie	Cele krótkookresowe 2009-2012	Priorytetowe kierunki dofinansowania w roku 2011
Cel długoterminowy do 2015 roku: Profilaktyka zdrowotna dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska.		
Profilaktyka zdrowotna dzieci	MN 1. Profilaktyka specjalistyczna	MN 1.1. Działalność profilaktyczna dla dzieci do lat 16, zagrożonych schorzeniami związanymi z zanieczyszczeniem środowiska.
		MN 1.2. Działalność profilaktyczna dla dzieci do lat 16, dotycząca chorób związanych z ogólnym obniżeniem odporności organizmu u dzieci chorych.
	MN 2. Działania ogólnoprofilaktyczne	MN 2.1. Działalność ogólnoprofilaktyczna dla dzieci z III klas szkół podstawowych, oraz dzieci specjalnej troski, realizowana w trakcie wyjazdów śródrocznych na tzw. "zielone szkoły".
		MN 2.2. Działalność ogólnoprofilaktyczna organizowana przez podmioty, których celem statutowym jest profilaktyka zdrowotna dzieci realizowana w okresie wakacji i ferii zimowych dla dzieci ze szkół podstawowych oraz dzieci specjalnej troski ze szkół podstawowych i gimnazjów.